

Familiesammenført – til hvad?

Anika Liversage

Forsker, PhD.

SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

To studier: Store forskelle imellem familiesammenførte kvinder

- PhD studie: Højtuddannede østeuropæere
 - Primært familiesammenførte kvinder
 - Fra lande som Polen, Ungarn og Kroatien
 - Færdiggjort akademisk uddannelse i hjemland
- Nuværende studie: Familiesammenførte tyrkiske kvinder
 - Interview i ”indvandrer-tætte områder”
 - Generelt meget kortuddannede
 - Interviewet på tyrkisk

Metode: Biografiske interviews

- Ikke struktureret af forskningsspørgsmål
- Ofte lange og personlige fortællinger
- Udskrevet fra bånd

Centrale begreber:

Identitet:

Samspillet imellem

- Intern *identifikation*
- Ekstern *kategorisering*

Grænser:

- Sociale grænser
- Symbolske grænser

Særlig fokus:

- Identitetsforhandlinger <-> adgang over grænser

Kropslige spor gennem tid og rum:

1. studie:
Veluddannede
østeuropæiske
kvinder

Veluddannede østeuropæere

- De havde været ”oppe” før de kom til Danmark, og nu var de faldet ”ned”.
- Det handlede om deres kamp for at komme ”op” igen.
- Fælles udgangspunkt: Lære dansk i en fart
- Problem: Kategoriseret som ”Indvandrere”

Det første af fem spor: ”Genindtræden”

Arbejde, højt
niveau

– bringe sin oprindelige uddannelse i spil

Andet af fem spor: ”Opstigning”

- Kombinere sin akademiske baggrund med sin identitet som indvandrere

Tredje af fem spor: ”Omskoling”

Arbejde, højt
niveau

Ny uddannelse

- at starte forfra på en dansk uddannelse

Fjerde af fem spor: ”Migration - igen”

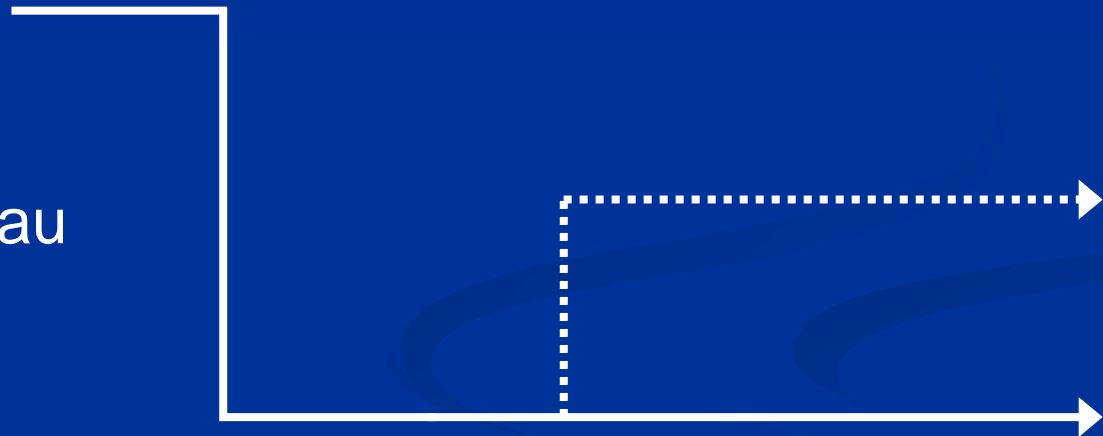
- Til hjemlandet, eller til et mere venligt stemt arbejdsmarked

Femte af fem spor: ”Marginalisering”

Arbejde, højt
niveau

Arbejde, lavt niveau

Arbejdsløshed

- I kronisk ledighed eller ufaglærte indvandrerjobs

Fem forskellige spor:

Vigtige grænser:

Genindtræden

- Profession:
Naturvidenskab / andre professioner

Opstigning

- Arbejdsmarked:
Multikulturelle segment / resten

Omskoling

- Uddannelse:
Dansk uddannelse / ikke-dansk udd.

Migration - igen

- Arbejdsmarked:
Dansk / Ikke-dansk

Marginalisering

- Arbejdsmarked:
Højere jobs / lave jobs, arbejdsløshed

Centralt i deres historier: ”Indvandrere” vs. ”højtuddannede”

- Socialt felt: Det danske samfund og arbejdsmarked
- *Identifikation* som højtuddannede stærkest
 - Forhandle sig til adgang over grænser
 - ---> Få en plads højt oppe i det sociale rum
- *Kategorisering* som indvandrere stærkest
 - Forblive udenfor de bedre dele af arbejdsmarkedet
 - ---> Få en plads lavt nede i det sociale rum

2. Studie: Familiesammenførte tyrkiske kvinder

Observationer fra interviews:

- Kvinder kommet til Danmark unge (flest før 2002)
- Ofte begrænset kontakt udenfor hjemmet i de første år – for nogen også begrænset danskundervisning
- Familie: Flyttede ofte ind i storfamilie, som sikrer underhold og danner den sociale ramme

(For 18-24 årige kvinder: Knap 80% boede i storfamilie det første år.)

”Typisk” forløb (inden 2002)

- 18-årig pige giftes herop
- Bor i storfamilie og går ikke, eller kun kortvarigt, på danskkursus
- Bliver gravid og får sit første barn
- Kommer efterfølgende i job: Aftenrengøring uden social kontakt

Fravær af...

- Gode dansk kundskaber
- Danske netværk – arbejdsmæssige som private
- Ofte jobsikkerhed
- Muligheder for opkvalificering

Centralt i de tyrkiske historier

- Socialt felt: Familien og det transnationale tyrkiske samfund
- Større overensstemmelse imellem identifikation og kategorisering
- Hårde strukturelle vilkår:
 - Kønsmæssige forventninger og –begrænsninger
 - Stærkere efter migration end mange steder i Tyrkiet
 - Skal passe familien *og* få en indkomst

Ens og forskellige erfaringer

- Erfaringer som *migrant*
 - Sproget – skal læres
 - Netværk – man efterlader meget bag sig og skal bygge nyt
 - Ind i en ny struktur – er der nogle spor klar her?
- Erfaringer som *familiesammenført kvinde*
 - Frivillig migration
 - Ikke drevet af arbejde – og det kan give store udfordringer
 - Familie – især mand og børn - bliver af central betydning
 - Sårbarhed i forhold til lovgivningen

Pointer...

- Klasse af meget stor betydning
- Hvad er dit sociale felt?
 - Østeuropæere: Kamp på majoritetens præmisser er op ad bakke, men banen er stor
 - Tyrkere: Netværk kan både være støttende og begrænsende
- Hvilke *kategoriseringer* bliver vigtige i dit liv?
- Hvad *identificerer* du dig i forhold til?
- Hvilke ressourcer og mulighedsrum har du her?

Tak for opmærksomheden. E-mail: ani@sfi.dk